

Overweging zondag 14 oktober 2012
Zondag Werelddiaconaat & Maaltijd van de Heer
Gereformeerde Kerk van Loosdrecht - ds. Stefan Dijkhuizen

Overweging:

Geliefden van onze Heer,

Wat is wijsheid?

Dat is een vraag die wij onszelf toch regelmatig stellen. Die ik vaak om mij heen hoor, die ik zelf vaak stel. Onze leventjes zijn vaak zo complex en zo vol dat er als vanzelf heel veel vragen en dilemma's zijn op te lossen.

Moeten we nu wel of niet die extra dag kinderopvang regelen?

Tot wanneer moet ik blijven werken?

Zal ik nu wel of niet met mijn kinderen praten over waar ik me zorgen om maak?

Kan ik in mijn huis blijven wonen?

Of meer in het groot: Waar moeten we nu op bezuinigen?

Hoe pakken we nu werkelijk de wereldwijde crisis aan, of het energieprobleem?

In het klein maak ik zelf nu mee hoe wijsheid en hoe kennis met de dag ook kan groeien. Luca zit vanaf september in groep 3, en nu is het echt leren geblazen. Letters, woorden, getallen. De eerste sommetjes en zinnen.

Wij hebben kennis en wijsheid nodig. Om volwassen te worden, om te groeien, om een plekje in deze volle, drukke wereld te veroveren. Helemaal hier in het Westen. In plaats van een economie die drijft op wat het land en het water ons geven, zijn we meer en meer, of zelfs helemaal een kenniseconomie geworden.

Wat is wijsheid...

Het verhaal van de rijke man die bij Jezus komt is overbekend. Dat komt denk ik ook doordat het zo'n on-wijs verhaal is. Onwijs in onze ogen, volgen onze maatstaf. En tegelijk weet ik maar weinig andere verhalen die je zo'n slecht geweten kunnen geven, of een schuldgevoel.

Want we voelen allemaal wel op onze klompen aan dat wij ook rijk zijn, zeker in vergelijking met de mensen in Sudan, of op zoveel andere plekken. Dat wij ook wel weten waar we zo'n beetje in horen te geloven, maar Jezus werkelijk navolgen... je daadwerkelijk jezelf uit je comfort-zone laten jagen, als het om je eigen portemonnee of je luxe gaat, dat is lang niet zo eenvoudig.

Hoe kun je dan zo'n verhaal lezen?

Alles verkopen, het geld aan de armen geven en letterlijk achter Jezus aan gaan? Daar is niet alleen nogal wat wijsheid voor nodig, maar vooral ook moed... Ik doe het u niet na.

Ik las vandeweek ergens: Het evangelie is niet een stok om mee te slaan, maar het is ook geen wandelstok waar je onderweg rustig op kunt leunen.

Met andere woorden: Het is zinloos en ook niet goed om mensen een schuldcomplex aan te praten met de bijbel in je hand. Daar is het evangelie echt niet voor bedoeld.

Maar aan de andere kant is en blijft de boodschap radicaal, en moeilijk na te volgen. Die wandelstok blijkt niets minder dan een loodzwaar kruis te zijn. En onze rijkdom vormt hoe dan ook een echte belemmering om verder te werken aan dat Koninkrijk van God, hoe dat ook zou moeten.

Maar wat is dan vanmorgen wijsheid? Wat zal onze weg zijn?

In Trouw schreef columnist Suurmond, theoloog en therapeut, over het WTE-complex waar wij in onze wereld aan lijden. **W**etenschap, **T**echnologie en **E**conomie vormen de harde kern van onze maatschappij.

Het weten, het verstand, voert de regie boven de 'zachtere' aspecten van ons leven, zoals onderwijs, opvoeding, rechtvaardigheid, kunst, religie, milieu, enzovoorts. Met andere woorden; het 'weten' gaat boven de 'ziel'.

Suurmond stelt dan ook de vraag wat het baat om altijd maar hard te werken, of het nog harder aan te pakken in deze barre tijden, als de ziel schade lijdt. Is wijsheid dan niet veel meer dan weten, dan kennis, dan verstand? Dan cijfers, dan prognoses, dan statistieken?

Jezus roept niet op tot nieuwe regels, tot nog meer voorschriften. De rijke man 'weet' het immers allang. Met de nodige humor - want hoe kan een kameel door het oog van de naald? - zet Jezus de man, de leerlingen en ons allemaal aan het denken. Over onszelf, over ons leven.

Jezus waarschuwt. Hij roept op tot bekering. Dat is in het NT letterlijk 'omkeren', 'omdraaien'. De dingen anders gaan doen, het leven, jouw talenten, jouw rijkdom anders bezien, en gaandeweg ontdekken hoe dat Koninkrijk iets kan worden hier en nu. Met andere ogen kijken dus...

Komt daarbij dat Jezus - en dat staat expliciet in deze tekst - de man liefdevol aanziet. Rijk of niet. Ook al is hij niet in staat om Jezus na te volgen. Jezus ziet met liefde naar ons. Met Gods ogen, dat kon hij zo goed. In alle onze gebreken, in al onze rijkdom, in alles wat ons belemmert en tegenhoudt om werkelijk kinderen van het Koninkrijk te worden.

Wijsheid, waar Spreuken zo mooi en zo uitbundig over spreekt, als ware het een vrouw, die leven geeft en die je moet koesteren, omhelzen, wijsheid is Bijbels gezien dus veel meer dan kennis en weten, dan onze WTE-normen. Wijsheid is doen - daar heeft die rijke man dan wel weer gelijk in - wijsheid is navolgen.

Dat Petrus dan meteen weer aan het rekenen en beredeneren slaat, is geen verrassing. Zo zijn we nu eenmaal. 'Niemand is goed', zegt Jezus, maar bij God is alles mogelijk. Ook al lijkt het alsof wij zoveel te verliezen hebben in deze wereld, als we werkelijk naar het evangelie zouden luisteren.

Wij ontvangen straks voedsel voor onze ziel. Dat doen we omdat we Jezus voor ogen willen houden, hem willen blijven gedenken. Hij die zichzelf brak en deelde, zijn liefde uitgoot over deze wereld.

Dat doen we met een klein stukje brood en een slokje wijn. On-wijs eigenlijk, want wat stelt dat nu in hemelsnaam voor? Is dit genoeg voor onze weg, hebben we hier voldoende aan?

In een wereld waarin velen ten onder dreigen te gaan aan ver-VEEL-ing, waarin wij weliswaar geen honger hebben, maar wel veel leegte en zinloosheid zien of ervaren, roept het evangelie op tot wijsheid, tot een 'goochem' bestaan, om er maar een Amsterdamsjoods woord voor te gebruiken.

'Ik heb je de weg van de wijsheid gewezen', zegt de Heer in het boek Spreuken. Jezus liet die weg zien, al werd het een kruisweg. En hij zegt ons: 'Volg mij.' En gaandeweg leren we verstaan, maar we blijven altijd leerling. Een weg van de ziel, van een blik op je naaste, je medemens. Een spiegel ook, wat doe ik en waarom? Een weg gaandeweg hem tegemoet.

In de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Amen.